

บทที่ 4

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Lao People's Democratic Republic

1. ลักษณะทั่วไป (General Background)

ประเทศลาวมีชื่อเต็มว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของคาบสมุทรอินโดจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเนื้อที่ 91,430 ตารางไมล์หรือ 236,000 ตารางกิโลเมตร และเป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล (Landlock Country) มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่าง ๆ คือ

ทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ทิศใต้ติดกับประเทศกัมพูชา

ทิศตะวันออกติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ทิศตะวันตกติดกับประเทศไทย โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับสหภาพเมียนมาร์ หรือประเทศพม่าในอดีต

(Whitaker, D. P., et al, 1972: 11)

สภาพภูมิอากาศทั่วไปเป็นแบบร้อนชื้นในเขตรมสูม พื้นที่ร้อยละ 75 ของประเทศเป็นเทือกเขา ภูเขาและที่ราบสูงสลับด้วยพื้นที่ราบเชิงเขาและที่ราบด้านตะวันตกของประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรป่าไม้ แม้ว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะไม่มีทางออกทางทะเลแต่มีแม่น้ำโขงและมีแม่น้ำสายสั้น ๆ ที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขงเป็นเส้นทางคมนาคมและเอื้ออำนวยในการประกอบอาชีพ(Foreign Area Studies, The American University, 1979: Vii) โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งน้ำที่สามารถสร้างเขื่อนที่ผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำได้จำนวนมาก อนึ่ง กระแสไฟฟ้านี้ยังได้ส่งมาขายให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศไทย เป็นต้น

เขื่อนน้ำอ้อย ผลิตไฟฟ้าเพื่อนำมาจำหน่ายให้กับประเทศไทย

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีประชากร 4,113,000 คน (ข้อมูลปี ค.ศ. 1991) มีอัตราเฉลี่ย 19 คนต่อตารางกิโลเมตร เวียงจันทน์ (Vientiane) เป็นเมืองหลวงและเป็นศูนย์กลางของการเมืองการปกครอง การศึกษา การสาธารณสุข ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาลาวเป็นภาษาราชการ ประชาชนส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีการปกครองในระบอบคอมมิวนิสต์ (Communist) หรือบางครั้งก็ถูกเรียกว่าสังคมนิยม (Socialist) ผลผลิตทางการเกษตรถือว่าเป็นรายได้หลักของประเทศ นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมทางด้านป่าไม้ เหมืองแร่ ป่าไม้ เป็นต้น (Webster's New Encyclopedic Dictionary, 1993: 1546) โดยทั่วไปแล้วสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีประมาณ 68 เผ่า ซึ่งแต่ละเผ่ามีภาษาพูดและวัฒนธรรมเผ่าที่แตกต่างกัน แต่ถ้าแบ่งตามลักษณะที่อยู่อาศัยเป็น 3 กลุ่มคือ

ลาวลุ่ม อาศัยอยู่ในที่ราบต่ำมีประชากร 55% ของประชากรทั้งหมด

ลาวเทิง อาศัยอยู่ตามเชิงเขามีประชากรประมาณ 25%

ลาวสูง อาศัยอยู่บริเวณตามภูเขาสูงมีประชากรประมาณ 18%

ความแตกต่างด้านชนเผ่าของประชากร และการมีลักษณะพื้นอยู่อาศัยแตกต่างกันมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรีบด่วน (ธีระ รุญเจริญ, 2541: 7)

ชนเผ่าต่าง ๆ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. พัฒนาการด้านการศึกษา (Educational Development)

พัฒนาการศึกษาของลาวเริ่มปรากฏเด่นชัดในรัชสมัยของพระเจ้าสุวรณคัมภัง โดย มีศูนย์การศึกษาอยู่ที่เวียงจันทน์ การศึกษาจะมีทั้งแบบในสถาบันการศึกษา (สำนักต่าง ๆ)

อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าภูมิ

และการศึกษาแบบอติวิสัย หมายถึง การเรียนโดยสมัครใจ เรียนจนกระทั่งรัชสมัยของเจ้าฟ้าภูมิ (Fa Ngum) ซึ่ง ครองราชย์แล้วสถาปนาลาวเป็นอาณาจักรล้านช้างในปี ค.ศ. 1353 หนึ่งในสมัยนี้ อาณาจักรล้านช้างได้มีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับอาณาจักรล้านนาของไทยจนกระทั่งปี ค.ศ. 1520 พระเจ้าโพธิสาร (King Phothisarath) ได้ขึ้นครองราชย์และ ได้ย้ายเมืองหลวงพระบางมาที่เวียงจันทน์ พระองค์ทรง ปกครองบ้านเมืองเป็นเวลานานถึง 57 ปี (ค.ศ. 1637– 1694 เฉพาะปกครองที่เวียงจันทน์) รัชสมัยของพระเจ้า โพธิสารถือได้ว่าเป็นยุคทองของลาว (The Golden Age of Laos) กล่าวคือ ลาวได้มีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับ ประเทศเพื่อนบ้านอย่างดี เช่น กัมพูชา เวียดนาม รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งนับได้ว่าในสมัยนี้ลาวได้เรียนรู้ วิทยาการต่าง ๆ มากมายจากประเทศเพื่อนบ้านโดยการ

รวมตัวกันเป็นปีกแผ่นของแผ่นดิน ดังจะเห็นได้จากเมื่อ อาณาจักรหลวงพระบางซึ่ง ปกครองโดยเจ้าอินทโสม ได้พยายามสร้างสัมพันธ์กับจีนเพื่อ ขอความคุ้มครองให้พ้นจากอิทธิพล และการรุกรานของญวน โดยการส่งคณะทูตไปเจริญ สัมพันธ์ไมตรีกับจีน 2 ครั้ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ใน ปี ค.ศ. 1750 ในสมัย ราชวงศ์เล แห่งราชอาณาจักรญวนได้ขยายอิทธิพลเข้ามาและยึดหลวง พระบาง พร้อมทั้ง บังคับให้ส่งเครื่องราชบรรณาการให้แก่ญวน แต่เนื่องจากเกิดเหตุไม่สงบภายในประเทศ จึงต้อง ถอนกองทัพกลับ หลวงพระบางจึงเป็นอิสระอีกครั้งหนึ่ง

ความสัมพันธ์กับไทยในตอนปลายของสมัยอยุธยาซึ่งกำลังมีสงครามกับพม่า อาณาจักร หลวงพระบางและอาณาจักรเวียงจันทน์ มักจะเลือกเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะ อาณาจักรล้านช้างซึ่งมักมีไมตรีกับไทยมาโดยตลอด ก็เลือกที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ไทย ในขณะที่เวียงจันทน์เลือกให้ความช่วยเหลือแก่พม่า

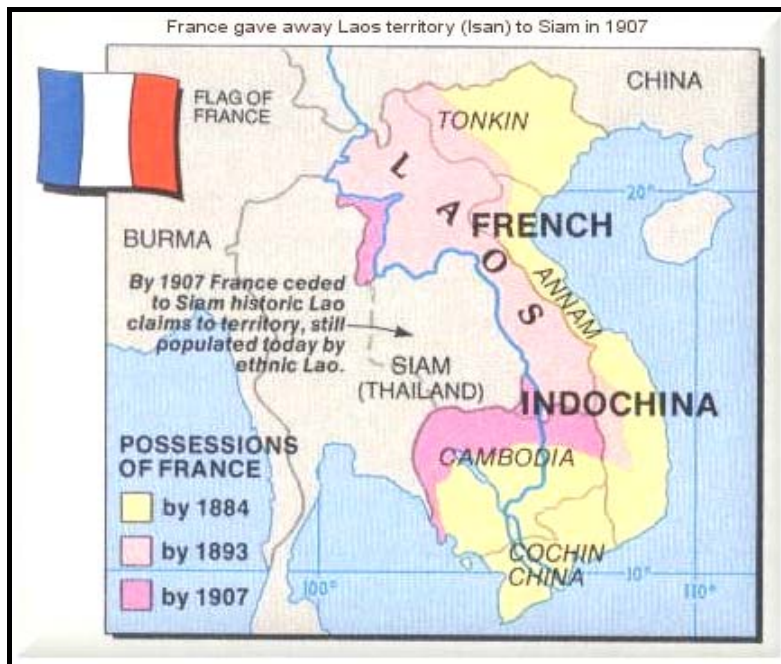
ในปี ค.ศ. 1774 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงประกาศเอกราชและขับไล่พม่า ออกไปเจ้าอินทโสมแห่งหลวงพระบาง ได้ยกกองทัพไปตีเวียงจันทน์แต่ไม่สำเร็จจนกระทั่ง

ในปี ค.ศ. 1778 กองทัพไทยโดยเจ้าพระยาจักรีได้ยกกองทัพไปตีนครเวียงจันทน์เป็นผลสำเร็จ แต่เจ้าองค์บนซึ่งครองนครเวียงจันทน์สามารถหลบหนีไปได้ไทยจึงตั้งเจ้านันทครองเวียงจันทน์ โดยกำหนดขึ้นตรงกับไทย นอกจากนี้ไทยยังได้ยึดลานช้างมาขึ้นกับไทยด้วย

ปี ค.ศ. 1826 เจ้าอนุวงศ์แห่งนครจำปาศักดิ์ซึ่งขึ้นอยู่กับไทยได้พยายามกอบกู้อิสรภาพ ได้ข่าวว่าอังกฤษได้ยกทัพมาตีไทย จึงได้ยกทัพเข้ามาโจมตีภาคตะวันออกเฉียงเหนือจนถึงเมืองโคราช (นครราชสีมา) ทราบว่าเป็นเพียงข่าวลือจึงยกทัพกลับแต่กองทัพไทยได้ติดตามไปจนถึงเวียงจันทน์ เจ้าอนุวงศ์หนีไปแคว้นเชียงของโดยหวังให้ญวนช่วยเหลือ แต่ญวนเกรงจะเกิดปัญหากับไทย จึงไม่ให้ความช่วยเหลือ เจ้าเชียงของจึงจับตัวเจ้าอนุวงศ์ส่งมายังกรุงเทพฯ และสิ้นพระชนม์ในปี ค.ศ. 1835

ในปี ค.ศ. 1860 ฝัງตะวันออกของแม่น้ำโขงถูกพวกจีนฮ่อรบกวน เวียดนามไม่สามารถปราบปรามได้ เนื่องจากติดพันอยู่กับฝรั่งเศส ส่วนหลวงพระบางก็มีกำลังไม่เพียงพอจนกระทั่งในปี ค.ศ. 1871 ไทยซึ่งหวังโยกกรณีี่ฝรั่งเศสมีอิทธิพลในเวียดนาม จึงได้ส่งกองทัพไปปราบจีนฮ่อ และเป็นการส่งเสริมกำลังตามลุ่มแม่น้ำโขงให้มั่นคงยิ่งขึ้น ในการปราบปรามจีนฮ่อไทยได้บุกเข้าไปถึงสิบสองจุไท (ดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำดำ) แต่อย่างไรก็ตามการปราบปรามจีนฮ่อนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ จากความยุ่งยากแถบลุ่มน้ำโขงนี้เอง ทำให้ฝรั่งเศสได้เข้ามามีบทบาทในดินแดนแถบนี้มากขึ้น โดยอ้างเหตุผลในการรักษาความสงบเรียบร้อยจนนำไปสู่การตกเป็นอาณานิคมของดินแดนต่างๆ ในอินโดจีนในเวลาต่อมา

ในปี ค.ศ. 1884 หลังจากที่เวียดนามตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสแล้ว ฝรั่งเศสต้องการขยายอิทธิพลของตนในอินโดจีน และต้องการถ่วงดุลอำนาจของไทยซึ่งมีอิทธิพลเหนือหัวเมืองลาวและลุ่มแม่น้ำโขง ฝรั่งเศสจึงเข้ายึดสิบสองจุไท โดยอ้างว่าดินแดนที่เคยส่งราชบรรณาการให้ญวนต้องตกอยู่ในอาณัติของฝรั่งเศสด้วย ในขณะนั้นไทยไม่สามารถต่อต้านได้จึงจำต้องยกให้กับฝรั่งเศสยึดไป

อิทธิพลของฝรั่งเศสในบริเวณสองฝั่งโขง

ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1893 ฝรั่งเศสได้ใช้กำลังเข้ายึดครองลาวหลังจากนั้นฝรั่งเศสได้ใช้นโยบายเรือปืนปิดปากน้ำ และบีบบังคับให้รัฐบาลไทยลงนามในสนธิสัญญาฝรั่งเศส-สยามในวันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ. 1893 ลาวจึงกลายเป็นรัฐในอารักขาของฝรั่งเศสแต่เพียงผู้เดียว

ในปี ค.ศ. 1895 ฝรั่งเศสได้แยกดินแดนสิบสองจุไทไปรวมกับเวียดนาม ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปกครองและรักษาผลประโยชน์ของฝรั่งเศส

ในระหว่างปี ค.ศ. 1902-1907 ไทยต้องสูญเสียดินแดนริมฝั่งแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส เมื่อฝรั่งเศสเข้ายึดครองดินแดนริมฝั่งแม่น้ำโขงได้เรียกดินแดนแถบนี้ว่า “ลาว” ในปี ค.ศ. 1904 ฝรั่งเศสได้แยกเมืองสทิงตรงไปรวมกับเขมร โดยที่หลวงพระบางเป็นรัฐในอาณัติของฝรั่งเศส โดยพระเจ้าแผ่นดินยังคงมีสิทธิ์ขาดในกิจการภายในอยู่ ส่วนเมืองอื่นๆ มีข้าหลวงฝรั่งเศสปกครองอยู่ทั้งสิ้น เมื่อฝรั่งเศสเข้าครองครองลาวแล้วฝรั่งเศสก็แบ่งลาวออกเป็น 2 ส่วน คือ ลาวเหนือ (Haut Laos) และลาวใต้ (Bas Laos) หรือจะเรียกเป็นลาวตอนบนและลาวตอนล่างก็ได้ ในที่นี้จะขอเรียกอย่างข้างต้น

ฝรั่งเศสไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดตั้งการศึกษาในลาวใต้ แม้ว่าจะเป็นการศึกษาระดับต้นก็ตาม อุปสรรคที่สำคัญคือขาดคนบริหารงานอย่างจริงจังและความไม่ตระหนักที่จะศึกษาตามระบบของฝรั่งเศส ชาวลาวมีความผูกพันกับบ้าน กับวัดมาก สมควรใจที่จะเรียน

หนังสือกับพระที่วัดมากกว่าที่จะต้องจากบ้านไปเรียนโรงเรียนในเมืองหรืออีกเมืองหนึ่ง ความไว้วางใจว่าพระจะสอนให้คนเป็นคนดีนั้นมีอยู่ในจิตใจของชาวพุทธ โดยเฉพาะชาวชนบทเกือบทุกคน เด็กผู้ชายไปโรงเรียนวัด พออ่านออกเขียนได้ก็หยุดเรียน เด็กผู้หญิงที่อยากจะอ่านออกเขียนได้ก็มักจะเรียนที่บ้านกับผู้รู้หนังสือ ดังนั้นเด็กหนุ่มสาวกว่าครึ่งของลาวได้ อ่านและเขียนภาษาลาวได้ แต่ไม่รู้ภาษาฝรั่งเศส

เมื่อ ค.ศ. 1898 ทางฝรั่งเศสได้สร้างโรงเรียนขึ้นแห่งหนึ่งที่เวียงจันทน์ ปี ค.ศ. 1899 มีนักเรียน 28 คน ในจำนวนนี้มีเพียง 12 คน ที่อ่านและเขียนภาษาฝรั่งเศสได้ นักเรียนเรียนดี 7 คนแรก ได้รับคัดเลือกไปเรียนต่อที่โรงเรียน Mytho ใน Cochinchine โรงเรียนที่เมือง Khong ซึ่งในเวลาต่อมา มีนักเรียน 15 คนที่ Pak-Hin-Boun มี 11 คน นักเรียนเหล่านี้ขาดเรียนเป็นประจำ อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่เรียนดี 5 คนของโรงเรียนที่ Khong ก็ได้รับคัดเลือกไปเรียนต่อที่ College Chasseloup-Laubat ที่ไซ่ง่อน ฝรั่งเศสหวังให้กลับมาเป็นล่ามหรือไม่ก็ให้ออกไปช่วยสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่เปิดใหม่และอยู่ห่างไกลจากเวียงจันทน์ ซึ่งแทบจะไม่มีนักเรียนเลยทางฝ่ายจัดการศึกษาของอาณานิคม ลงความเห็นว่าการศึกษายังไม่พัฒนาและนักเรียนไม่ยอมไปเรียนนี้เป็นเพราะว่าคนชาตินี้ยังไม่มีการพัฒนาทั้งร่างกายและสมอง

ทางฝ่ายองค์การเผยแพร่ศาสนาคาทอลิกที่มีหน่วยงานตั้งอยู่เมือง Koutoum Don-Done และ Bassac นั้น ก็เปิดสอนภาษาลาตินและทางฝรั่งเศสเห็นว่าอย่างไรเสียก็ยังดีกว่าให้การศึกษาเป็นภาษาลาว ภาษาลาตินนั้นใกล้เคียงกับภาษาฝรั่งเศส ต่อไปจะเป็นการง่ายขึ้นถ้าจะเปลี่ยนให้คนค่อย ๆ หันมาสนใจเรียนภาษาฝรั่งเศส ปรากฏว่าการสอนของมิชชันนารีได้ผลพอสมควร

ที่ลาวเหนือ เมื่อฝรั่งเศสเข้าครอบครองลาวเหนือในปี ค.ศ. 1894 สิ่งแรกที่ทำคือเลือกเอาเด็กลาวที่ฉลาดมาสอนภาษาฝรั่งเศส และฝึกให้เป็นล่ามประจำอยู่เมืองหลวงพระบาง ต่อมาจึงคัดเลือกเด็กที่เรียนดีประมาณ 10 – 20 คน ส่งไปเรียนต่อที่ College Chasseloup-Laubat ที่ไซ่ง่อนแล้วกลับมาสอนหรือเป็นล่าม ในประเทศของตน ในปีเดียวกันนี้ฝรั่งเศสได้เปิดโรงเรียนแบบฝรั่งเศส-ลาวขึ้นที่เมืองเชียงทอง (Xieng Khouang) และเมืองเฮค (Muong-Het)

ปี ค.ศ. 1896 ครูฝรั่งเศสคนหนึ่งเปิดโรงเรียนขึ้นที่หลวงพระบาง รับนักเรียนทั้งประจำและไปกลับ วิชาที่สอนมีสอนการอ่านและเขียนภาษาฝรั่งเศส ภูมิศาสตร์ทั่วไป วิชาศิลปะและการช่างที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและมาประกอบอาชีพได้และภาษาลาว กำหนดหลักสูตร 3 ปี สามปีต่อมา ครูคนนี้ก็ถูกย้ายไปประจำที่ Tonkin จึงมอบงานให้ล่าม

และครูลาวดำเนินงานต้องงานดำเนินไปด้วยดี ผลการศึกษาของนักเรียนอยู่ในขั้นเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว สามารถเข้าทำงานกับฝ่ายบริหารของฝรั่งเศสประจำลาวได้ ภายหลังฝ่ายส่งเสริมวัฒนธรรมฝรั่งเศสเข้ามาบริหารงานนี้เสียเอง ทางฝ่ายฝรั่งเศสก็หวังว่าผู้ที่จบออกมา คงจะทำประโยชน์ให้กับประเทศฝรั่งเศสในโอกาสต่อไปภายหน้า

สรุป

การที่เรารู้ภาษาต่างประเทศเพียงภาษาเดียว ทำให้เราตกเป็นทาสความคิดของเจ้าของภาษานั้น ๆ เช่นเดียวกับปัจจุบันนี้ ผู้ที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศในประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงแห่งเดียว ก็จะทำให้ผู้นั้นตกเป็นทาสความคิดของประเทศนั้น ๆ ไปโดยไม่รู้ตัว โดยเฉพาะภาษานั้นหรือประเทศนั้น เรายกย่องว่าเจริญกว่าของเราเอง เมื่อตกเป็นทาสความคิดอย่างนี้แล้วประเทศนั้นจะทำอะไรก็ดูจะถูกต้องและน่านิยมหรือดีกว่าชาติอื่นไปเสียหมด ดูเหมือนว่าผู้ปกครองอาณานิคมเริ่มตระหนักในความจริงนี้ นโยบายบริหารงานในระยะหลังจึงเปลี่ยนไป เมื่อแรกเริ่มทีเดียวที่เข้าครอบครองอินโดจีน นโยบายทางการศึกษาที่ให้คนพื้นเมืองศึกษาภาษาฝรั่งเศสนั้นเพียงเพื่อขจัดปัญหาเรื่องภาษาที่สื่อสารกันไม่เข้าใจ ระหว่างคนฝรั่งเศสและคนพื้นเมือง ทำให้การติดต่อรายการและการค้าเป็นไปอย่างลำบาก และคนที่จะเสียผลประโยชน์มากกว่าคือฝรั่งเศส ภายหลังฝ่ายปกครองอาณานิคมเห็นว่า การให้คนพื้นเมืองพูดภาษาฝรั่งเศส มีได้เพียงเพื่อขจัดปัญหาเรื่องภาษาเท่านั้น

การให้คนรู้ภาษาฝรั่งเศสและวัฒนธรรมฝรั่งเศสในสมัยนั้นยังเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถดึงดูดคนพื้นเมืองเข้ามาอยู่ในอำนาจได้อย่างสันติแล้วผลประโยชน์อื่นก็จะตามมาเอง (สุนันทา มัญญาฤทธิ์, 2522: 91-92)

3. ระบบการศึกษา (Education System)

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สิ้นสุดลง รัฐบาลลาวได้พยายามที่จะขจัดการไม่รู้หนังสือ (Illiteracy) โดยการนำของรัฐบาลลาวอิสระ (Free Laos National Front) ที่จะมุ่งเน้นให้การศึกษาแก่ประชาชนลาวดังนี้

1. ภาษาลาวเท่านั้นที่เน้นให้เป็นภาษาราชการในทุก ๆ แห่ง
2. ประชาชนลาวต้องพูดและเขียนภาษาลาวได้เป็นอย่างดี

ซึ่งนโยบายการศึกษาของประเทศลาวที่เน้นการใช้ภาษาลาวแก่ประชาชนทั่วไป ภายหลังที่มีการปฏิรูปการปกครองครั้งใหญ่ในประเทศลาวคือ ค.ศ. 1975 (พ.ศ. 2518) การศึกษากลายเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประถมศึกษา

เทคนิคศึกษา และการรู้หนังสือของประชาชนที่มีอายุ 14-15 ปี การศึกษาจะเน้นการสร้างชาติลาวและเผยแพร่กระจายไปสู่มวลชน ระบบการศึกษาของประเทศลาวประกอบด้วย

- การศึกษาก่อนประถมศึกษา
- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย
- อาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา
- การอุดมศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ

โรงเรียนและการเรียนรู้ของชาวลาว

3.1 การอนุบาลศึกษา (Kindergarten) หรือการศึกษาก่อนประถมศึกษา ซึ่งถ้าพิจารณาอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการศึกษาลาวแล้วจะสามารถกล่าวได้ว่า อนุบาลศึกษาเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1975 โดยการตั้งสถานที่ดูเด็ก (หม่อมเบิ่งเด็กน้อย = Childhood Center) และโรงเรียนอนุบาล ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวจะตั้งอยู่ใกล้สถาบัน สหกรณ์ โรงเรียน โรงพยาบาล โรงงาน สถานที่ตั้งโครงการขนาดใหญ่ ฟาร์มเกษตรและป่าไม้ ซึ่งสถานที่บริเวณเหล่านี้จะมีแม่บ้านหรือสตรีจำนวนมากทำงานอยู่

ระบบการเรียนการสอนเป็นระบบที่ยืดหยุ่น (Flexible System) โดยจะรับเด็กตั้งแต่ อายุ 3-6 ขวบ จะใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี เป้าหมายของการศึกษาจะเน้นเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายมากกว่าสติปัญญา นอกจากนี้ยังเน้นการฝึกทักษะพื้นฐานและพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของเด็กด้วย อนุบาลศึกษาของลาวไม่สามารถจัดตั้งในท้องที่ชนบท

ส่วนมากจะอยู่ในตัวเมือง แต่อย่างไรก็ตามในพื้นที่ชนบทก็ยังมีสถานเลี้ยงเด็กโดยจัดให้เป็นศูนย์กลาง ซึ่งเรียกว่า โรงเรียนเด็กหรือศูนย์พัฒนาความพร้อมเด็ก (Creche)

3.2 ประถมศึกษา (Primary

Education) รัฐบาลลาวได้เน้นการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นพิเศษ โดยคาดว่าจะจัดการศึกษาของระดับนี้ให้ได้ครบทุกหมู่บ้าน เด็กที่เข้าเรียนในระดับนี้จะต้องมีอายุ 6 ปี บริบูรณ์ จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับของประเทศ การประถมศึกษาจะ

แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

ก. ประถมศึกษาสมบูรณ์ คือ การที่เด็กเข้าเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 5
ข. ประถมศึกษาไม่สมบูรณ์ คือ ระยะเวลาที่เด็กเข้าเรียนเพียงแค่ 3 ปี ซึ่งส่วนมากจะเน้นเด็กนักเรียนตามพื้นที่ภูเขาสูง พระและชาวบ้านที่ได้รับการฝึกอบรมจะเป็นครูสอนในโรงเรียนชนบทห่างไกลเพื่อยกฐานะการศึกษาในชนบท การสูญเสียไปสูงมากประมาณ 77 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ทั้งนี้เนื่องจาก

- (1) มีโรงเรียนสมบูรณ์ไม่เพียงพอ
- (2) มีนักเรียนในห้องเรียนแน่นมาก เพราะบางครั้งการเรียนใช้ห้องเรียนห้องเดียวกัน

- (3) การสอนของครูมีคุณภาพต่ำ
- (4) นักเรียนต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นอาชีพทางด้านเกษตรกรรมส่วนใหญ่ (ธีระ รุญเจริญ, 2541: 11)

ในการลดความสูญเสียทางการศึกษาและการปรับปรุงประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพของครู ดังนั้นจึงมีการฝึกอบรมครูประจำการเพื่อยกระดับการสอน โดยความช่วยเหลือจากประเทศตะวันตก USAID และ Colombo Plan

3.3 มัธยมศึกษา (Secondary Education) แบ่งออกเป็น 2 ระดับการเรียน คือ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสองระดับนี้จะใช้เวลาเรียน 3 ปี เด็กที่เข้าเรียนจะต้องมีอายุตั้งแต่ 11-17 ปี การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเน้นทางด้านการเตรียมตัวเพื่อออกไปสู่การประกอบอาชีพเสียส่วนใหญ่ เด็กที่จบจากโรงเรียน

มัธยมศึกษาตอนต้นสามารถเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเทคนิคหรือโรงเรียนอาชีวะได้อีก ส่วนผู้ที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

ปัจจุบันนี้รัฐบาลกำลังขยายและปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายให้สามารถรับนักเรียนได้เพิ่มขึ้นคือ

- ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจาก 30 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาในปี พ.ศ. 2533 เป็น 40% ในปี พ.ศ. 2543

- ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจาก 12 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในปี พ.ศ. 2533 เป็น 17% ในปี พ.ศ. 2543

นอกจากนี้รัฐบาลยังได้เร่งให้องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งโรงเรียนเอกชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากรายงานของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ที่ผ่านมา โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนมีเพียง 6 แห่งและมีนักเรียนเพียง 501 คน (กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา, 2535) สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาของเอกชนมีจำนวนน้อยเพราะขาดระเบียบและหลักการรวมทั้งการบริหารการจัดการที่ดี

3.4 อุดมศึกษา (Higher Education) ปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับสูงหรืออุดมศึกษาของประเทศ รัฐบาลให้ความสำคัญโดยมีนโยบายการเปลี่ยนแปลงพัฒนาในด้านต่าง ๆ จึงส่งผลให้เกิดประชาธิปไตยทางการศึกษาตั้งแต่ระดับล่างขึ้นไปด้วย (Democratization of Education From Group Up) เนื่องจากความขาดแคลนผู้มีความรู้ระดับสูง ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาระดับสูงจึงมีความสำคัญเทียบเท่ากับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับสูงซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อนจึงเริ่มด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งไม่ใช่หลักสูตรปริญญาตรี คือ

1. โรงเรียนการแพทย์ มีหลักสูตร 3 ปี ได้แก่ การพยาบาล ผดุงครรภ์และผู้ช่วยแพทย์ สำหรับนักศึกษาที่ประสงค์จะเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปจะต้องเดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

2. วิทยาลัยกฎหมายและการจัดการ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง

3. วิทยาลัยครูมัธยมเวียงจันทน์

นักเรียนที่สำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเรียนในสถาบันชั้นสูงได้ เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัยแห่งชาติ การเรียนการสอนส่วนใหญ่จะใช้เวลาเรียน 5 ปี ในมหาวิทยาลัย ส่วนการเรียนสาขาแพทยศาสตร์จะใช้เวลาเรียน 6 ปี วิทยาลัยเทคนิคใช้เวลาเรียน 3 ปี

National University of Laos

การปฏิรูปอุดมศึกษา

เพื่อให้การศึกษาชั้นสูง และมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจสังคมในทั่วประเทศและในแต่ละท้องถิ่นได้คุณภาพมาตรฐานสากล กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการอุดมศึกษาครั้งใหญ่ โดยรวมเอาสถาบันชั้นสูงและมหาวิทยาลัยเฉพาะทางประมาณ 15 แห่ง รวมกันเข้าเป็นมหาวิทยาลัยเดียว เรียกว่า “มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว” (National University of Laos) ปี พ.ศ. 2538 โดยออกกฎหมายของนายกรัฐมนตรี (เรียกว่า คำสั่งของนายกรัฐมนตรี) ว่าด้วยมหาวิทยาลัยแห่งชาติ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2538 มีสาระสำคัญดังนี้

1. ในขั้นต้นให้รวมเอาสถาบันชั้นสูง และมหาวิทยาลัย (เฉพาะทาง) ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 4 แห่ง สังกัดกระทรวงคมนาคมขนส่ง ไปรษณีย์และก่อสร้าง 2 แห่ง สังกัดกระทรวงกลาโหมและป่าไม้ 3 แห่ง และสังกัดกระทรวงสาธารณสุข 1 แห่ง เป็น “มหาวิทยาลัยแห่งชาติ” และอยู่ภายใต้การชี้นำโดยตรงของกระทรวงศึกษาธิการเพียงกระทรวงเดียว

2. ให้มหาวิทยาลัยแห่งชาติมีภาระบทบาทให้การศึกษาชั้นสูง ส่งเสริมและดำเนินการค้นคว้าวิทยาศาสตร์ ปกป้องรักษา และเสริมขยายศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีอันดีงามของชาติ คือ ของบรรดาชนเผ่า และให้บริการทางด้านวิชาการแก่สังคม โดยมีสิทธิและหน้าที่เฉพาะ ดังนี้

- 1) อบรมนักศึกษาด้านแนวความคิด คุณสมบัติให้เป็นพลเมืองดีของชาติ
- 2) ให้การศึกษาแก่ผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย (เดิมเรียกระดับอุดม) หรือเทียบเท่าขึ้นไป ในสาขาวิชาเฉพาะต่างๆ ในระดับอนุปริญญา ประกาศนียบัตรเฉพาะชั้นสูง ปริญญาตรี และประกาศนียบัตรวิชาการเหมือนมหาวิทยาลัยชั้นต่างๆ
- 3) ดำเนินการค้นคว้าวิทยาศาสตร์ และเผยแพร่ผลสำเร็จของการค้นคว้าที่จะนำผลประโยชน์มาให้ประเทศชาติ

4) ปกป้องรักษา เสริมขยายศิลปวัฒนธรรมของลาว สมทบกับการรับเอา วัฒนธรรมอันดีงามและความก้าวหน้าของโลก

5) ค้นคว้าและเสนอแผนดำเนินการ บริหารและใช้งบประมาณที่รัฐอนุมัติ ดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของครูอาจารย์และรัฐกรตามนโยบายและระเบียบของรัฐกร

6) ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม สร้างความสัมพันธ์กับฐานการผลิต โรง จักร โรงงาน เพื่อนำผลสำเร็จของการค้นคว้าไปใช้ในการผลิต และปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม

7) สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยสอดคล้องกับนโยบายและระเบียบหลักการของรัฐบาล

3. ให้โครงสร้างของมหาวิทยาลัยแห่งชาติประกอบด้วย

- สำนักงานอธิการบดี
- คณะวิชา
- วิทยาลัย
- สถาบัน หอสมุด และศูนย์ต่าง ๆ

โดยมีสภามหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการวิชาการร่วม ดำเนินการ

4. ให้มหาวิทยาลัยแห่งชาติมีสำนักงานตั้งอยู่มหาวิทยาลัยสร้างครูเวียงจันทน์ และมี 8 คณะวิชา ประกอบด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะภาษา วรรณคดี และมนุษยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ สถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณะเกษตรศาสตร์และป่าไม้ และคณะ นิติศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์

5. ให้ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ประธานสภามหาวิทยาลัยและกรรมการ จนถึง หัวหน้าภาควิชา มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี และจะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกิน 2 วาระ ติดต่อกันไม่ได้ และให้มีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนด

6. ให้ใช้หลักการต่อไปนี้ในการปฏิบัติงาน

1) ทำงานตามหลักการรวมศูนย์ประชาธิปไตย นำพาเป็นหมู่คณะ แต่ละ บุคคลรับผิดชอบและมีหัวหน้าเดียว

2) ดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของศูนย์กลางพรรคและรัฐบาล ตาม แผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

3) ปฏิบัติตามระบบการประชุม สรุปบทเรียน ตรวจตรา และรายงานตาม ระเบียบการที่กำหนดไว้

National University of Laos

7. สถิตินักศึกษาคณะต่าง ๆ และจำนวนอาจารย์ แสดงไว้ในตารางที่ 12-13

ตารางที่ 12 วุฒิ อาจารย์และบุคลากร มหาวิทยาลัยแห่งชาติปีการศึกษา 2540 –2541

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
- ปริญญาเอก	29	2.49
- ปริญญาโท	99	8.49
- ปริญญาตรี	697	59.78
- ประกาศนียบัตรชั้นสูง	87	7.46
- ประกาศนียบัตรชั้นกลาง	165	14.15
- ประกาศนียบัตรชั้นต้น	89	7.63
รวม	1,166	100.00

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการศึกษาประจำปีการศึกษา 2540 – 2541, 2541.

ตารางที่ 13 จำนวนนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2540 – 2541 จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	จำนวนนักศึกษา		จำนวนอาจารย์
	ร ว ม ทั้งหมด	เฉพาะ นักศึกษาหญิง	
1. วิทยาลัยวิทยาศาสตร์พื้นฐาน	2,243	732	35
2. คณะภาษาวรรณคดีและมนุษยศาสตร์	2,427	1,026	180
3. คณะวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	196	75	85
4. คณะวิศวกรรม – สถาปัตยกรรมศาสตร์	1,211	168	71
5. คณะเกษตรศาสตร์และป่าไม้	357	69	69
6. คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	530	248	266
7. คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ	-	-	-
8. คณะนิติศาสตร์	1,364	258	45
รวม	8,346	2,570	751

ที่มา: กรมแผนการและความร่วมมือ สถิติต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ, 2541.

การศึกษาทางด้านวิชาชีพเทคนิค (Technical Education)

นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยเทคนิคหรือโรงเรียนเทคนิคชั้นต้นได้ และนักเรียนผู้ที่จบจากมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยเทคนิคโดยใช้เวลาเรียนอีก 3 ปี จบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรในช่วงปี พ.ศ. 2518–2519 ปรากฏว่ามีนักเรียนอาชีวศึกษาและช่างเทคนิคตามแนวหลักสูตรเก่า (บางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลเยอรมัน) หลังจากนั้นในช่วงในช่วงปี 2538 เป็นต้นมา การอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาก็ได้ขยายตัวพอสมควร นอกจากนี้หลังการก่อตั้งสถาบันสรรพวิชา 2 ชั้นแล้วมีการเปิดสอนสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล และ วิศวกรรมไฟฟ้า ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรีใช้เวลาเรียน 5 ปี โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลประเทศสวิส-เซอร์แลนด์และเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) เพื่อพัฒนาอาจารย์และหลักสูตรต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งวิทยาลัยการป่าไม้และวิทยาลัยเกษตรกรรมด้วย

การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง (Adult and Continuing Education)

รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะพัฒนาอัตราการรู้หนังสือของประชากรให้สูงขึ้นโดยเฉพาะประชากรที่อยู่บนแถบภูเขาสูง (Mountainous Areas) ที่ไม่มีอาการ “กึ่งหนังสือ” (literacy) สูงมาก โดยที่รัฐบาลได้ดำเนินการในลักษณะที่ให้ผู้รู้หนังสือแล้วไปสอนผู้ที่ยังไม่รู้ และให้ผู้รู้หนังสือแล้วมีโอกาสอ่านเขียนต่อเนื่องไป เพื่อหลีกเลี่ยงการกลายเป็นผู้ไม่รู้หนังสือ (ธีระ บุญเจริญ , 2541: 34) นอกจากนี้รัฐบาลยังจัดหาแบบเรียนที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการทำมาหากิน

จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง

1. จัดการศึกษาอบรมประชาชนในเขตต่างๆ ที่ด้อยโอกาส เช่น ผู้ใหญ่ชนเผ่าต่างๆ ให้ได้รับการศึกษาและฝึกอาชีพ เพื่อนำไปพัฒนาครอบครัวและชุมชน
2. ตั้งโรงเรียนชนเผ่าเป็นศูนย์การศึกษาสำหรับประชาชนในเขตภูเขาสูง
3. ฝึกอบรมครูอาสาสมัครสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อปฏิบัติการลดอัตราการไม่รู้หนังสือและการฝึกอาชีพพื้นฐานง่ายๆ

นอกจากโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้เร่งพัฒนาอัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรแล้วยังมีโครงการขอความช่วยเหลือจากประเทศไทยในการขอตำรา รวมทั้งอุปกรณ์การสอนเพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้พอเพียงในการประกอบอาชีพและอยู่ได้อย่างปกติสุขกับสภาพของสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลง

ชนเผ่าอาข่าในประเทศลาว

5. การบริหารการศึกษา (Education Administration)

ระบบการศึกษาของลาวนั้นเป็นแบบแนวตั้ง (Vertical) โดยมีการบริหารส่วนกลาง ซึ่งรับผิดชอบโดยกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา (Ministry of Education and Sport) มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานทางการศึกษา การบริหารการศึกษาของลาวมีลักษณะรวมอำนาจ (Centralization) การบริหารส่วนท้องถิ่นมี 2 ระดับคือ

1. ระดับแขวง (จังหวัด) หน่วยงานที่รับผิดชอบเรียกว่า แผนกศึกษาประจำแขวง
2. ระดับเมือง (อำเภอ) หน่วยงานที่รับผิดชอบเรียกว่า ห้องการศึกษาประจำเมือง

ในปัจจุบัน (ค.ศ. 1998) กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งส่วนงานออก ดังนี้

1. ห้องการศึกษาเทียบเท่าสำนักปลัดกระทรวง แต่รวมงานเลขานุการรัฐมนตรีไว้ด้วย มีหัวหน้าห้องการกระทรวงเป็นหัวหน้า

2. กรมต่าง ๆ 7 กรม มีหัวหน้ากรมเป็นหัวหน้าคือ

- กรมการเงิน
- กรมจัดตั้งและพนักงาน
- กรมสามัญและอนุบาลศึกษา
- กรมพลศึกษา
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน
- กรมอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย
- กรมการวางแผนและความร่วมมือ

3. ห้องการศึกษาภาคเอกชน มีเลขาธิการการศึกษาภาคเอกชนเป็นหัวหน้า

4. คณะตรวจตราการศึกษาทั่วไป

ส่วนการบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย

1. ระดับแขวง เรียก แผนกศึกษาประจำแขวง แบ่งออกเป็น 5 แขวงและคณะผู้ตรวจตราการศึกษาแขวง

2. ระดับเมือง เรียกห้องการศึกษาประจำเมือง แบ่งออกเป็น 4 หน่วยงาน

ปัญหาด้านการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาของลาวยังไม่มีเอกภาพ แม้ว่าจะได้มีการกำหนดภาระบทบาทสิทธิหน้าที่ของแต่ละระดับชั้นก็ตาม แต่การปฏิบัติตามหน้าที่ยังล่าช้าและไม่เป็นเอกภาพสมบูรณ์

การบริหารการศึกษามีปัญหาเฉพาะหลายประการดังนี้

1. การจัดองค์การในการบริหาร และการบรรจุพนักงานเจ้าหน้าที่ของแต่ละระดับบริหารยังไม่สมบูรณ์ และยังไม่เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป
2. การจัดหน่วยงาน ภาระหน้าที่และบทบาทของการบริหารยังไม่ชัดเจน
3. กฎหมายและกฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนทั้งของรัฐและเอกชน ยังไม่สอดคล้องกันและไม่ครบถ้วนตามความจำเป็น
4. ระเบียบการบริหารงานบุคคลของกรมการปกครอง ยังไม่สามารถนำมาใช้บริหารการศึกษาได้ทุกระดับบริหาร
5. ระบบการจัดการฝึกอบรมผู้บริหารการศึกษายังมีน้อย และไม่เพียงพอกับความต้องการ
6. ระบบการตรวจตราการศึกษายังมีน้อยและไม่ชัดเจน
7. ยังขาดข้อมูลทางการศึกษา

แม้ว่ารัฐบาลจะประสบปัญหาการจัดการศึกษาแต่ถึงอย่างไรในปัจจุบันนี้รัฐบาลได้เร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของตนในรอบด้านท่ามกลางความขาดแคลนทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรในการลงทุน หนึ่งปัญหาอุปสรรคจากลักษณะที่ตั้งและภูมิศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมไปด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อน ทำให้ประชากรบางส่วนต้องประสบกับปัญหาการรับรู้ทางการศึกษาน้อย

อย่างไรก็ดี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการที่จะปฏิรูปการศึกษาของประเทศให้ประสบผลสำเร็จเท่าที่จะทำได้ โดยคณะผู้บริหารสูงสุดของประเทศได้เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษา และวางแผนในการปรับปรุงปฏิรูปการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) นอกจากนี้กระทรวง ศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และในทุก ๆ ด้าน โดยความร่วมมือช่วยเหลือจากองค์กรการสากลทั้งองค์กรเอกชนของประเทศต่าง ๆ ในลักษณะทุนกู้ยืม

การปฏิรูปการศึกษาดำเนินอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2536 จนปัจจุบันถึงแม้ว่าจะประสบปัญหาบ้าง แต่ก็สามารถกล่าวได้ว่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประสบความสำเร็จระดับหนึ่งด้วยปณิธานของผู้นำที่จะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าต่อไป

6. ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ตั้ง

- อยู่ระหว่างละติจูดที่ 14-23 องศาเหนือ และลองจิจูดที่ 100-108 องศาตะวันออก เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทะเล

- ทิศเหนือ ติดกับสาธารณรัฐประชาชนจีน แนวเขตแดนยาว 505 กิโลเมตร

- ทิศใต้ ติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา แนวเขตแดนยาว 435 กิโลเมตร

- ทิศตะวันออก ติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม แนวเขตแดนยาว 2,069 กิโลเมตร

- ทิศตะวันตก ติดกับราชอาณาจักรไทย แนวเขตแดนยาว 1,810 กิโลเมตร และสหภาพพม่า แนวเขตแดนยาว 236 กิโลเมตร

พื้นที่ 91,429 ตารางไมล์ หรือ 236,800 ตารางกิโลเมตร

- พื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นเขาและที่ราบสูง ยอดเขาที่สูงที่สุดคือ ภูเบี้ย อยู่ในแขวงเชียงขวาง สูง 2,820 เมตร ลาวมีพื้นที่เพาะปลูกเพียง 50,000 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 21.11 ของพื้นที่ทั้งหมด

แม่น้ำโขงและที่ราบริมฝั่ง

ภูมิอากาศ

- ลาวมีสภาพภูมิอากาศแบบเขตร้อน มีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน อุณหภูมิเฉลี่ยที่เวียงจันทน์ 25 องศาเซลเซียส (มกราคม) และ 36-37 องศาเซลเซียส (เมษายน) ปริมาณฝนเฉลี่ย 1,715 มิลลิเมตร ต่อปี

เมืองและแขวงสำคัญ

- เวียงจันทน์ เป็นเมืองหลวงของประเทศ และเป็นเขตการปกครองพิเศษ เรียกว่า กำแพงนครเวียงจันทน์ อยู่ตรงข้ามจังหวัดหนองคาย มีประชากร 606,000

- แขวงสะหวันนะเขต มีประชากรมากที่สุดในประเทศ อยู่ตรงข้ามจังหวัดมุกดาหาร ประชากร 690,000 คน

- แขวงจำปาสัก มีประชากรมากเป็นอันดับสาม มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอุบลราชธานี ประชากร 500,000 คน

- แขวงคำม่วน มีประชากร 280,000 คน และมีป่าไม้และแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์

สังคม ประชากร 5.92 ล้านคน (ปี 2546) ประกอบด้วยลาวเทิง ลาวสูง และลาวลุ่ม แยกออกได้ประมาณ 68 ชนเผ่า

- ลาวเทิง คิดเป็นร้อยละ 34 ของประชากรทั้งหมด ได้แก่ ชนเผ่าข่า ภูไท และลาวพวน

- ลาวสูง คิดเป็นร้อยละ 9 ของประชากรทั้งหมด ได้แก่ ม้ง (หรือแม้ว) และชาวเขาเผ่าต่างๆ

- ลาวลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 56 ของประชากรทั้งหมด ได้แก่ ชนเผ่าอ้ายลาว เช่น ชาวเวียงจันทน์ ชาวหลวงพระบาง

- ความหนาแน่นของประชากร 20 คนต่อตารางกิโลเมตร

- อัตราการเกิด ร้อยละ 3.69 ต่อปี (2546)

- อัตราการตาย ร้อยละ 1.23 ต่อปี (2546)

- จำนวนประชากรในเมือง ร้อยละ 19 ของประชากรทั่วประเทศ

- อัตราการเพิ่มประชากร ประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี (2543)

- จำนวนประชากรที่เป็นแรงงาน 2.16 ล้านคน

- อายุเฉลี่ย 54.3 ปี (2546)

- อัตราการว่างงาน ร้อยละ 5.7 (2543)

- อัตราประชากรที่รู้หนังสือ ร้อยละ 52.8 (ชาย ร้อยละ 67.5 และหญิง ร้อยละ 38.1)

(2546)

- จำนวนประชากรต่อแพทย์ 1,510: 1

ศาสนา ร้อยละ 75 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 16-17 นับถือผี ที่เหลือเป็นคริสต์ (ประมาณ 100,000 คน) และมุสลิม (ประมาณ 300 คน) ชาวมุสลิมในลาวมักเป็นคนอินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ ที่เข้าไปค้าขาย หรืออาศัยในลาวชั่วคราว

- รัฐบาลลาวให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา แต่ห้ามการรวมกลุ่มศาสนาเพื่อต่อต้านรัฐบาลหรือระบบการปกครองลาว

การเดินทางเข้าประเทศลาว

1. ใช้บัตรผ่านแดน - สำหรับการเดินทางเข้าประเทศลาวไม่เกิน 3 วัน 2 คืน และไม่เดินทางไปแขวงอื่น การทำบัตรผ่านแดนทำที่ศาลากลางจังหวัดที่มีชายแดนติดกับลาวโดยใช้หลักฐาน ดังนี้

1. รูปถ่าย 1 นิ้ว 2 รูป
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และบัตรจริง
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
4. ค่าธรรมเนียม
5. หากยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องใช้สำเนาสูติบัตรด้วย

2. การขอวีซ่า - ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการของไทยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอวีซ่า สามารถอยู่ในประเทศลาวได้ 30 วัน สำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดาต้องขอวีซ่าจากสถานเอกอัครราชทูต สปป.ลาวประจำประเทศไทยที่กรุงเทพฯ หรือสถานกงสุลใหญ่ สปป.ลาวที่จังหวัดขอนแก่น ในกรณีที่ขอวีซ่าไม่ทัน สามารถไปขอได้ที่ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ด่านห้วยทราย (ตรงข้าม อ.เชียงของ จ.เชียงราย) ด่านท่าแขก (ตรงข้าม อ.เมือง จ.นครพนม) ด่านสะพานนะเขต (ตรงข้าม อ.เมือง จ.มุกดาหาร) ด่านวังเต่า (ตรงข้าม อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี) ท่าอากาศยานวัดไต่ที่เวียงจันทน์ และท่าอากาศยานหลวงพระบาง โดยต้องใช้รูปถ่าย 1 รูป และเสียค่าธรรมเนียม 30 ดอลลาร์สหรัฐ

การเมืองการปกครอง ระบบการปกครอง สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ โดยพรรคการเมืองเดียวคือ พรรคประชาชนปฏิวัติลาว มีอำนาจสูงสุดตั้งแต่ลาวเริ่มปกครองในระบอบสังคมนิยมเมื่อ 2 ธันวาคม 2518

สถาบันการเมืองที่สำคัญ

1. พรรคประชาชนปฏิวัติลาว
2. สภารัฐมนตรี (พรรคฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี)
3. สภาแห่งชาติ (ประชาชนเลือกสมาชิกสภาแห่งชาติจากผู้ี่พรรคฯ เสนอ)

วันชาติ 2 ธันวาคม

ภาษาทางการ ภาษาลาว

ภาษาท้องถิ่นอื่น ๆ ภาษาไท ภาษาม้ง

การแบ่งเขตปกครอง แบ่งเป็น 16 แขวง และ 2 เขตปกครองพิเศษ (กำแพงนครเวียงจันทน์และไซสมบูน) แขวงที่สำคัญได้แก่ สะหวันนะเขต หลวงพระบาง จำปาสัก คำม่วน

รัฐธรรมนูญและกฎหมาย ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกเมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2534 (เดิมกฎหมายอยู่ในรูปของคำสั่งฝ่ายบริหาร คือ ระเบียบคำสั่งของพรรคและสภารัฐมนตรี)

บุคคลสำคัญ

ประธานประเทศ ฯพณฯ คำไต สีพันดอน (H.E. Mr. Khamtay Siphandone)

นายกรัฐมนตรี ฯพณฯ บุนยัง วอละจิต (H.E. Mr. Bounnhang Vorachith)

การเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ

- สมาชิกองค์การสหประชาชาติ ปี 2495
- สมาชิก IMF ปี 2504
- สมาชิกธนาคารโลก
- สมาชิกธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB)

- สมาชิก Non-Aligned Movement
- สมาชิกอาเซียน (กรกฎาคม 2540)
- สมัครเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อ กุมภาพันธ์ 2541 แต่ขณะนี้ (2545) ยังไม่ได้เป็นสมาชิก

เศรษฐกิจการค้า เศรษฐกิจ ใช้ระบบสังคมนิยมตั้งแต่ปี 2518 และเริ่มปฏิรูประบบเศรษฐกิจในแนวทางระบบเศรษฐกิจเสรี เมื่อปี 2529

ตลาดส่งออกที่สำคัญ ไทย ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี
แหล่งนำเข้าที่สำคัญ ไทย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เยอรมนี

สินค้าออกที่สำคัญ ไม้ซุง ไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์ไม้ สินแร่ เศษโลหะ ถ่านหิน หนังสืบ และหนังฟอก ไบยาสูบ กาแฟ

- ในปี 2546 ลาวส่งออกสินค้าเป็นมูลค่าประมาณ 351 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 1

สินค้าเข้าที่สำคัญ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่ให้ความร้อน อาหาร ผักพื้น สารเคมี และเครื่องอุปโภคบริโภค

- ในปี 2546 ลาวนำเข้าสินค้าเป็นมูลค่า 556 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงกว่าที่ตั้งเป้าไว้ร้อยละ 1.2

รายรับ-รายจ่ายรัฐบาล ในปีงบประมาณ 2546 (1 ตุลาคม 2545-30 กันยายน 2546) รัฐบาลมีรายรับ 2,962 ล้านบาท (รวมรายรับจากเงินช่วยเหลือ) และมีรายจ่าย 4,635 ล้านบาท ขาดดุลงบประมาณประมาณร้อยละ 7.8 ของ GDP

แผนพัฒนา

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 1 ปี 2524-2528
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 2 ปี 2529-2533
- "นโยบายจินตนาการใหม่" เน้นระบบการค้าเสรี
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 3 ปี 2534-2538 เน้นการค้าเสรี
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 4 ปี 2539-2543 เน้นการค้าเสรี
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 5 ปี 2544-2548 โดยในปีแรกของการใช้แผนดังกล่าว พรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้จัดการประชุมสมัชชาพรรคฯ ครั้งที่ 7 ที่ประชุมพรรคได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศในระยะสั้น (ปี 2544-2548) ระยะกลาง (ปี 2553) และระยะยาว (ปี 2563) ที่สำคัญ ดังนี้

(1) ในระยะสั้นและระยะกลาง (ปี 2544-2553) จะผลักดันให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

(2) ยุติการทำไร่เลื่อนลอย ยุติการปลูกฝิ่น และลดอัตราการความยากจนลงครึ่งหนึ่งภายในปี 2548

(3) ในระยะยาว (ปี 2563) จะพัฒนาประเทศให้ลาวพ้นจากสถานะการเป็นประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประชากรมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ (เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ประมาณ 3 เท่าตัว)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 1.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูล: ธนาคารโลก) [เทียบกับ GDP ของไทย (2545) 139.79 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ] (ข้อมูล: ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP per capita) 328.81 ดอลลาร์สหรัฐ (2545) [เทียบกับ GDP per capita ของไทย (2545) 2,203.87 ดอลลาร์สหรัฐ] (ข้อมูล: ธนาคารแห่งประเทศไทย)

อัตราการเพิ่มของผลผลิตรวมของชาติ (GDP Growth) ร้อยละ 5.5 ในปี 2546 (ตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 6.7) [เทียบกับ GDP Growth ของไทย (2546) ร้อยละ 6.6] (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ 185.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2545) [เทียบกับเงินทุนสำรองระหว่างประเทศของไทย (2547) 41,675 ล้านดอลลาร์สหรัฐ] (ข้อมูล: IMF)

สัดส่วนรายได้ประชาชาติ (ร้อยละ) ปี 2545 เกษตรกรรม 50.9 อุตสาหกรรม 23.4 บริการและท่องเที่ยว 25.7 (ข้อมูล: ธนาคารโลก)

เงินเฟ้อ ต่ำกว่าร้อยละ 11 (2546)

อัตราแลกเปลี่ยน 1 บาท: 260 กีบ (มีนาคม 2547)

ธนบัตรราคา 10,000 กีบ

ทรัพยากรสำคัญ ไม้ ข้าว ข้าวโพด ยาสูบ ตีบูก ยิบซัม ตะกั่ว หินเกลือ เหล็ก ถ่านหิน
ลิกไนต์ สังกะสี ทองคำ อัญมณี หินอ่อน น้ำมัน (ในภาคกลางและใต้) และแหล่งน้ำผลิตไฟฟ้า

ความสัมพันธ์ทั่วไป

- ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาวพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นเป็นลำดับ นับตั้งแต่ทั้งสองฝ่ายได้ยุติการเผชิญหน้าด้วยกำลังทหารในกรณีความขัดแย้งเกี่ยวกับเขตแดนกรณีบ้านร่มเกล้า ในปลายปี 2530 ต่อต้นปี 2531 และได้มีการทำข้อตกลงหยุดยิงเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2531

- ความสัมพันธ์ไทย-ลาว ได้รับการส่งเสริมเกื้อกูลจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม สภาวะแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ นโยบายที่ต่อเนื่องของไทยที่เน้นเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน การแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ การที่ลาวเปิดประเทศมากขึ้น โดยได้เริ่มปฏิรูประบบเศรษฐกิจไปสู่ระบบเศรษฐกิจการตลาด ในปี 2529 ตลอดจนการที่ลาวเข้าเป็นสมาชิกอาเซียน เมื่อกรกฎาคม 2540 นอกจากนี้ ไทยและลาว ได้จัดทำสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือระหว่างกัน (Treaty of Amity and Cooperation) เมื่อ กุมภาพันธ์ 2535 เพื่อยืนยันว่าจะเคารพในเอกราชและไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน รวมทั้งตกลงจะระงับข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี การแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับประมุขของประเทศ

ปี พ.ศ. 2533

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนลาวเป็นครั้งแรก เมื่อ มีนาคม 2533 ตามคำทูลเชิญของรัฐบาลลาว

- นับจากปี พ.ศ. 2533 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ เยือนลาวเป็นประจำทุกปี (เว้นปี 2538 ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จฯ สวรรคต)

ปี พ.ศ. 2535

- ฯพณฯ ไกสอน พมวิหาน ประธานประเทศลาว และภริยา ได้เดินทางมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะราชอาคันตุกะในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อมกราคม 2535

- สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จฯ เยือนลาวอย่างเป็นทางการ ตามคำทูลเชิญของ ฯพณฯ ไกสอนฯ ประธานประเทศลาว เมื่อมิถุนายน 2535

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนลาว เพื่อพระราชทาน ผ้าพระกฐินและติดตามผลการดำเนินโครงการส่งเสริมกิจกรรมโรงเรียนเลี้ยงเด็กกำพร้า หลัก 67 แขวงเวียงจันทน์ ตามพระราชดำริ เมื่อตุลาคม 2535

- สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทรงร่วมพิธีศพ ฯพณฯ ไกสอนฯ เมื่อพฤศจิกายน 2535

ปี พ.ศ. 2537

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ เยือนลาวระหว่างวันที่ 8-9 เมษายน 2537 (ภายหลังจากที่ทรงเป็นประธานร่วมกับ ฯพณฯ หนุฮัก พุมสะหวัน ประธานประเทศลาวในพิธีเปิดสะพานมิตรภาพไทย-ลาวที่จังหวัดหนองคาย) ซึ่งเป็นการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศครั้งแรกในรอบ 27 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้ ได้เสด็จฯ เปิดโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว อันเป็นโครงการในพระราชดำริ ร่วมกับประธานประเทศลาวที่เมืองนาทรายทอง แขวงเวียงจันทน์ รวมทั้งเสด็จฯ เยี่ยมชมโครงการส่งเสริมกิจกรรม โรงเรียนวัฒนธรรมเด็กกำพร้าฯ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีด้วย

- สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จฯ เยือนลาว เมื่อพฤศจิกายน 2537

ปี พ.ศ. 2538

- ชพณฯ หนุฮัก พุมสะหวัน ประธานประเทศลาวและภริยาเยือนไทยในฐานะราชอาณาจักรลาว ระหว่างวันที่ 14-19 กุมภาพันธ์ 2538

ปี พ.ศ. 2539

- เมื่อเดือนมีนาคม 2539 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ แขวงเซกอง และแขวงอัตตะปือทางใต้ของลาว โดยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ตามเสด็จ ด้วย และในการเสด็จฯ เยือนครั้งนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเป็นประธานในการวางศิลาฤกษ์โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยซอน-ห้วยซั่ว พร้อมด้วยระบบส่งน้ำของโครงการ

- สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จฯ เยือนลาว เมื่อมกราคม 2539

ปี พ.ศ. 2540

- เมื่อ 21-24 มกราคม 2540 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ แขวงอุดมไซและหลวงน้ำทา

ปี พ.ศ. 2541

- เมื่อ 19-20 มีนาคม 2541 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือน สปป.ลาว เพื่อติดตามความคืบหน้าของโครงการตามพระราชดำริ

- ระหว่างวันที่ 28-29 ตุลาคม 2541 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐินที่วัดแสนสุขาราม เมืองหลวงพระบาง

ปี พ.ศ. 2542

- ระหว่างวันที่ 23-25 กุมภาพันธ์ 2542 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนลาว (แขวงพงสาลี)

ปี พ.ศ. 2544

- ระหว่างวันที่ 23-25 พฤษภาคม 2544 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนลาวเพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก 22) และโรงเรียนวัฒนธรรมแขวงเวียงจันทน์ (หลัก 67) และเสด็จฯ แขวงเชียงขวาง

ปี พ.ศ. 2545

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนแขวงหัวพัน ระหว่าง 25-27 พฤศจิกายน 2545 โดยได้เสด็จไปที่วัดโพไชชนาราม โรงพยาบาลแขวงหัวพันและโรงเรียนมัธยมสมบูรณพินชาที่เมืองชาเหนือ และอนุสรณ์สถานผู้นำที่เมืองเวียงไซ

ปี พ.ศ. 2547

- ระหว่างวันที่ 17-18 มีนาคม 2547 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนนครหลวงเวียงจันทน์เพื่อติดตามความคืบหน้าของโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร (หลัก 22) และโรงเรียนวัฒนธรรมแขวงเวียงจันทน์ (หลัก 67)

ปี พ.ศ. 2548

ระหว่างวันที่ 14-16 มีนาคม 2548 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนนครหลวงเวียงจันทน์ แขวงสะหวันนะเขต และแขวงจำปาสัก

ด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการขยายการค้าและการลงทุนระหว่างไทย-ลาว ได้แก่ การที่ไทยและลาวมีพรมแดนติดต่อกันถึง 1,810 กิโลเมตร (ทางบก 702 กิโลเมตร ทางน้ำ 1,108 กิโลเมตร) ความคล้ายคลึงด้านภาษาและวัฒนธรรม การติดต่อไปมาหาสู่และค้าขายระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศตามบริเวณชายแดน และการที่ลาวจำเป็นต้องอาศัยไทยเป็นเส้นทางออกทะเลเพื่อค้าขายกับประเทศภายนอก

นับตั้งแต่ปี 2529 ลาวได้เปลี่ยนนโยบายจากการยึดถือแนวทางสังคมนิยมที่รัฐควบคุมกลไกการผลิตอย่างเข้มงวด มาเป็นการใช้แนวทาง “จินตนาการใหม่” เปิดการติดต่อกับประเทศในโลกเสรี โดยส่งเสริมการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น และปรับระบบเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบตลาดเสรี ในขณะเดียวกัน รัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น และเศรษฐกิจของไทยมีศักยภาพในด้านการลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น ทำให้โอกาสที่ไทยจะทำการค้าและการลงทุนกับลาวเปิดกว้างขึ้นเป็นลำดับ

ความร่วมมือด้านวิชาการ

ความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างไทย-ลาว ในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมาได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นครอบคลุมสาขาต่างๆ ได้แก่ การศึกษา เกษตร สาธารณสุข ยุติธรรม แรงงาน ตลอดจนด้านสังคม วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี 2540 ถึงปี 2546 ไทยได้ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ลาวรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 530.87 ล้านบาท ทั้งนี้ ยังมีโครงการอันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ โครงการความช่วยเหลือติดตั้งระบบโครงข่ายอินเทอร์เน็ตให้กับทุกแขวงของลาว
โครงการความช่วยเหลือจัดหาคอมพิวเตอร์ให้กับมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ แขวงหลวงพระบาง
และการสร้างอาคารเรียนตามแขวงต่าง ๆ ภายใต้งบประมาณไมตรีของกระทรวงการต่างประเทศ

บรรณานุกรม

ธีระ รุญเจริญ. “รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.”

(เอกสารรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) มปท., 2541

สุนันทา ปัญญาฤทธิ์ “ฝรั่งเศสกับการให้การศึกษาแก่อาณานิคมอินโดจีน”

วารสารธรรมศาสตร์ 8: (4, 2522): 91 – 92 .

Foreign Area Studies, The American University, **Laos a country study.**

Washington: The American University Press, 1979.

Webster ‘s New Encyclopedic Dictionary. New York: Black Dog & Leventhal

Publishers, Inc., 1993.

Whitaker, & .P.(et al), **Area Handbook For Laos.** Washington: U.S. Government of

Printing Office, 1972.

<http://www.mfa.go.th/web/479.php?id=148>